

Krimināltiesības

Eiropas Komisija vēlas darīt pieejamus mācību materiālus krimināltiesību jomā, kas būs noderīgi gan praktizējošu juristu, gan viņu pasniedzēju darbā.

ES krimināltiesības

Savstarpējās atzīšanas princips

Cietušo tiesības

Atjaunojošā justīcija

Valodu mācības

Mutiskā tulkošana krimināltiesvedībā

ES krimināltiesības

Eiropas krimināltiesiskās apmācības vadlīnijas (Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN))

Eiropas Tiesiskās apmācības tīkla (EJTN) ietvaros ir izstrādātas pasniedzējiem paredzētas vadlīnijas par mācībām krimināltiesību jomā. Tajās ir izvērtēti galvenie jautājumi, kas ir būtiski krimināltiesību jomā, un tās tiek regulāri atjauninātas. Vadlīnijās ir uzskaitīti iespējamie temati, attiecīgie dokumenti un ar katru no tiem saistītā judikatūra, sniegti ieteikumi par atbilstīga pasniedzēja un apmācāmā profilu katrā jomā, kā arī ieteiktas piemērotas mācību metodes. Vadlīnijas ir pieejamas [angļu](#) valodā.

Gatavi mācību materiāli par ES krimināltiesību jautājumiem

Šajos mācību materiālos ir aptvertas astoņas dažādas ES krimināltiesību jomas. Tie ir paredzēti tiesnešiem, prokuroriem un aizstāvības advokātiem, kā arī citiem praktizējošiem juristiem. Ir paredzēts, ka šos materiālus galvenokārt izmantos pasniedzēji, bet praktizējošie juristi, protams, tos var izmantot arī paši. Minētajos materiālos ir sniegta informācija par spēkā esošajiem tiesību aktiem, kas reglamentē tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, par esošo ES tiesību aktu piemērošanu dalībvalstīs un par ES krimināltiesību attīstības virzieniem.

Pasniedzēju piezīmes un mācību materiāli (galvenokārt angļu valodā) saistībā ar katru semināru ir pieejami, uzklikšķinot uz turpmāk dotajām saitēm:

Semināra nosaukums	Pasniedzēju piezīmes
The changes brought by the Lisbon Treaty to judicial cooperation in criminal matters: Special focus on the new powers of the institutions and the competence of relevant EU agencies	EN(379 Kb) , FR(382 Kb)
The pre-Lisbon instruments: Special focus on the European Arrest Warrant	EN(49 Kb)
Collecting evidence through the EU: Joint Investigation Teams	EN(48 Kb)
Collecting evidence through the EU: The European Evidence Warrant and new instruments in the field	EN(49 Kb)
Asset recovery within the European Union: Council Framework Decisions of 2003, 2005 and 2006 and new developments in this area	EN(48 Kb)
Procedural rights of suspected and accused persons	EN(49 Kb)

Cooperation in criminal matters in the European Union: judicial response to terrorism	EN(52 Kb)
EU substantive criminal law	EN(46 Kb)

Šos seminārus ir izstrādājis Eiropas Publiskās administrācijas institūts (*EIPA*) saskaņā ar Partnerattiecību pamat nolikumu ar Eiropas Komisiju laikposmā no 2011. gada līdz 2013. gadam. Minētajā periodā notika astoņi mācību pasākumi astoņās ES dalībvalstīs.

ES procesuālās tiesības aizstāvības advokātiem

Turpmāk minētos rīku komplektus ir izstrādājuši [Fair Trials](#) un tieslietu ekspertu padomdevēju grupa, sniedzot vadlīnijas krimināllietu juristiem attiecībā uz procesuālo tiesību direktīvu izmantošanu.

Rīku komplekts: [ES tiesību izmantošana krimināltiesību praksē](#)

Rīku komplekts: [Tiesības uz informāciju kriminālprocesa direktīvā](#)

Rīku komplekts: [Direktīva par mutisko un rakstisko tulkošanu](#)

Rīku komplekts: [Direktīva par advokāta palīdzību](#)

Savstarpējās atzīšanas princips

Rokasgrāmata tiesnešiem, prokuroriem un kompetentajām iestādēm par to, kā izdot un izpildīt iesaldēšanas rīkojuma pieprasījumu (Eiropas Komisija)

Šī rokasgrāmata ir veidota tā, lai palīdzētu tiesnešiem, prokuroriem un kompetentajām iestādēm izdot un izpildīt iesaldēšanas rīkojuma pieprasījumu, pamatojoties uz Padomes 2003. gada 22. jūlija Pamatlēmumu 2003/577/TI par to, kā Eiropas Savienībā izpilda tpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumus. Rokasgrāmatas mērķis ir sniegt vadlīnijas par labas prakses veidošanu, ņemot vērā gūto pieredzi, un vienlaikus sniegt kompetentajiem tiesnešiem un atbildīgajiem prokuroriem konkrētu informāciju par to, kā ir jāizpilda iesaldēšanas rīkojuma veidlapas. Rokasgrāmata ir pieejama, uzklīkšķinot uz [šīs saites\(4413 Kb\)](#).

Cietušo tiesības

Tiesvedības rokasgrāmata cietušajiem — kā izmanto un piemēro Deklarāciju par justīcijas pamatprincipiem noziegumu un varas ļaunprātīgas izmantošanas upuriem (ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs (UNODC))

Tiesvedības rokasgrāmatu cietušajiem ir sagatavojis ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs (*UNODC*) kā rīku, ar kura palīdzību var īstenot cietušo atbalsta programmas un palīdzēt krimināltiesiskajām aģentūrām un citām organizācijām, kuras strādā ar cietušajiem, izstrādāt uz cietušajiem orientētas politikas, procedūras un procesus. Tajā ir izklāstīti pamatpasākumi, kas jāveic, lai izstrādātu visaptverošus pasākumus noziegumos cietušo personu atbalstam, piemēram, krīzes un ilgtermiņa konsultēšana, kompensēšana, pavadīšana uz tiesu un citi atbalsta pasākumi. Rokasgrāmata ir sagatavota, ņemot vērā to, ka izklāstīto principu piemērošana dažādās tiesību sistēmās, sociālā atbalsta struktūrās un dzīves situācijās notiks atšķirīgi. Ne visi rokasgrāmatā sniegtie ieteikumi būs atbilstoši visās situācijās, dažreiz tos pat nebūs iespējams piemērot. Tāpēc minētā rokasgrāmata nav preskriptīva, bet to paredzēts izmantot kā tādu piemēru kopumu, kurus var izvērtēt un pārbaudīt dažādās tiesību sistēmās. Tā kā rokasgrāmatā izklāstītie materiāli ir paredzēti dažādām ieinteresētajām personām, atsevišķiem lasītājiem dažas sadaļas var šķīst būtiskākas nekā pārējās. Rokasgrāmata ir pieejama [angļu](#) valodā.

Mācību rokasgrāmata par bērnu tiesību aizsardzību krimināltiesību sistēmās (Starptautiskā sodu sistēmas reformēšanas organizācija (PRI))

“Bērnu tiesību aizsardzība krimināltiesību sistēmās. Mācību rokasgrāmata” (Protecting Children’s Rights in Criminal Justice Systems: A training manual) ir veidota kā visaptveroša atsaucē rokasgrāmata tām personām, kuru profesija ir saistīta ar krimināltiesību sistēmu vai kuras strādā ar šo jomu saistītās aģentūrās. Šis mācību modulis ir paredzēts profesionāļiem un ieinteresētajām personām, kuru darba pienākumos ietilpst apmācīšana, un tas ir sagatavots, lai palīdzētu šīm personām efektīvi sniegt informāciju par rokasgrāmatā aprakstītajiem principiem, izmantojot uz pieredzi balstītas mācību metodes.

Rokasgrāmatā ir runa par bērniem, kuri ir pārkāpuši likumu, par noziegumos cietušiem bērniem un par bērniem, kuri ir noziedzīga nodarījuma liecinieki. Tajā runāts arī par rīcību saistībā ar bērniem, attiecībā uz kuriem pastāv risks, ka viņi var nonākt krimināltiesību sistēmas redzeslokā. Rokasgrāmatā ir aplūkoti dažādi temati un jautājumi, tostarp bērna aizsardzība, noziedzības novēršana, tiesībaizsardzība, tiesas procesi, soda noteikšana un rehabilitācija.

PRI sagatavotā rokasgrāmata ir pieejama [angļu](#) valodā.

Atjaunojošā justīcija

Rokasgrāmata par atjaunojošās justīcijas programmām un saistītā rokasgrāmata par pamatprincipiem un daudzsološām praksēm saistībā ar ieslodzījuma alternatīvām (UNODC)

Rokasgrāmatā par atjaunojošās justīcijas programmām ir sniegts ievads par minētajām programmām un procesiem. Tajā ir izklāstīts pārskats par galvenajiem apsvērumiem, kas ņemti vērā, īstenojot noziedzību mazinošus risinājumus, un kuru pamatā ir līdzdalība un atjaunojošās justīcijas pasākumi. Rokasgrāmata bija paredzēta krimināltiesību sistēmas darbiniekiem, bet iekļautie materiāli ir domāti plašam lasītāju lokam un tāpēc atsevišķiem lasītājiem dažas sadaļas var šķist būtiskākas nekā pārējās. Šī rokasgrāmata ir izdota praktisku rīku sērijā, ko sagatavo UNODC. Tā ir pieejama [angļu](#) un [franču](#) valodā.

Saistīto rokasgrāmatu par pamatprincipiem un daudzsološām praksēm saistībā ar brīvības atņemšanas alternatīvām arī ir sagatavojis UNODC. Šajā rokasgrāmatā ir izklāstīti pamatprincipi, kas ir būtiski, lai izprastu iespēju piemērot alternatīvus risinājumus brīvības atņemšanai, kā arī ir aprakstītas par daudzsološām uzskatāmas prakses no dažādām pasaules vietām. Tajā ir sniegta informācija par brīvības atņemšanas alternatīvām katrā krimināltiesvedības posmā un par jautājumiem, kuri jāņem vērā, īstenojot minētās alternatīvas, tostarp par to, kas ir jādara šajā procesā iesaistītajām dažādajām personām, lai nodrošinātu alternatīvu soda mēru sekmīgu piemērošanu, kā arī tādu sistēmu piemēri, kurās ir izdevies samazināt brīvības atņemšanas piemērošanu. Rokasgrāmata ir pieejama [angļu](#), [franču](#) un [spāņu](#) valodā.

Valodu mācības

Valodu mācību rokasgrāmata par terminoloģiju, ko izmanto tiesu iestāžu sadarbības procesā krimināllietās (Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN))

Valodu mācību rokasgrāmata par terminoloģiju, ko izmanto tiesu iestāžu sadarbības procesā krimināllietās, ir veidota kā būtiskāko mācību materiālu apkopojums no septiņiem semināriem, kurus par šo tematu 2011. un 2012. gadā organizēja Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN). Rokasgrāmata ir paredzēta tiesnešiem un prokuroriem, kuri vēlas uzlabot savas lingvistiskās prasmes šajā jomā. Tā ir pieejama angļu un franču valodā ([saite](#)) līdz ar semināru sagatavošanas procesā izmantotajiem juridiskajiem dokumentiem un lingvistiskajiem materiāliem.

Mutiskā tulkošana krimināltiesvedībā

Tīmeklī pieejami mācību videomateriāli par darbu ar tiesu tulkiem krimināllietās (projekts *Building Mutual Trust 2*)

Kvalificētu tiesas tulku pakalpojumu efektīva un pareiza izmantošana Eiropas krimināllietās uzlabos procesa rezultātu gan no aizdomās turēto apsūdzēto viedokļa, gan arī no visu līmeņu tiesas darbinieku viedokļa. Audiovizuālo mācību materiālu kopums par darbu ar tiesas tulkiem dažādos kontekstos tika izveidots, lai palīdzētu iesaistītajiem tiesnešiem, prokuroriem un citiem praktizējošajiem juristiem gadījumā, ja tiesas procesā tiek izmantoti tulka pakalpojumi. Šie videomateriāli ir paredzēti personām, kas nav lingvistiski, un tos ir vienkārši lietot. Tos var izmantot gan pasniedzēji kā mācību procesa palīg līdzekļus, gan praktizējoši juristi kā pašmācības līdzekļus.

Saistībā ar [Direktīvu 2010/64/ES par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā](#) projekta *Building Mutual Trust 2* ["Savstarpējas uzticēšanās veidošanas projekts Nr. 2"] ietvaros ir sagatavoti pieci tīmeklī pieejami mācību videomateriāli, kuros tiek parādīts saziņas process un stratēģiskā pārvaldība, kas vajadzīga efektīvai saziņai ar tulka starpniecību. Šajos videomateriālos (par tulka pakalpojumu izmantošanu policijas nopratināšanā, juridiskajā konsultācijā un tiesas sēdē) lietotājdraudzīgā veidā ir parādīta labā prakse un iespējamās grūtības, kas var rasties darbā ar tulka starpniecību. Šo projektu finansiāli atbalstīja ES.

Minētie pieci videomateriāli ir pieejami [projekta vietnē](#) angļu valodā ar subtitriem angļu, poļu, rumāņu vai spāņu valodā.

Papildu saites

[Eiropas Krimināltiesību akadēmiskais tīkls \(ECLAN\)](#)

[Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls \(EJTN\)](#)

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.